

Riigikogu Kantslei
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 12.11.2024 nr 2-3/15-177
Meie 27.11.2024 nr 5-1/5014-2

**Riigikogu liikme kirjalik küsimus
rahandusministrile (KK 177) -
Vladimir Arhipovi küsimus
sotsiaalmaksu tasumise kohta
hooldajatoetuse maksmisel**

Austatud härra Arhipov

Vastan alljärgnevalt Teie küsimustele, mis puudutavad sotsiaalmaksu tasumist hooldajatoetuse maksmisel.

2005. aastal lõpetati hooldajatoetuse maksmine 18-aastase ja vanema raske või sügava puudega inimese hooldajale või eestkostjale puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel Sotsiaalkindlustusameti kaudu ning hooldajatoetuse maksmise kohustus anti sotsiaalhoolekande seaduse alusel üle kohalikele omavalitsustele (KOV). Muudatuse eesmärgiks oli saavutada abi parem kättesaadavus puuetega inimestele ning suurendada KOV-de võimalusi abi vajavate puuetega inimeste hoolekande korraldamisel. KOV-d on inimesele lähemal, mistõttu nad on paremini, efektiivsemalt ja kiiremini suutelised hindama inimese toimetulekut ning vajadusel abi osutama. Vastav kohustus ühtib KOV-dele kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 6 pandud ülesannetega.

Sotsiaalhoolekande seaduses sätestati, et KOV on kohustatud korraldama puudega inimese hoolekande inimesele kõige sobivamal moel. Hooldajatoetus muudeti kohaliku omavalitsuse makstavaks täiendavaks sotsiaaltoetuseks. Hooldajatoetuse maksmise korral peab KOV maksma hooldaja või eestkostja eest sotsiaalmaksuseaduse § 6 alusel sotsiaalmaksu, mille kaudu tagatakse hooldajale riiklik pensioni- ja ravikindlustus.

Kui kohalikud omavalitsused ei maksaks hooldamise aja eest sotsiaalmaksu, puuduks hooldajal ravikindlustuskaitse ja tal ei tekiks pensioniõigusi, sh ka pensionikindlustusstaazi. Sellega paneksime hooldajad võrreldes teiste isikutega, kelle eest makstakse sotsiaalmaksu, halvemasse olukorda. Riigi suund on olnud ja on ka tulevikus igasuguste erisuste kaotamine pensionisüsteemis, et süsteem oleks võimalikult lihtne ja õiglane. Erandi tegemist mingi muu võimaluse leidmiseks, millega vabastada kohalikud omavalitsused sotsiaalmaksu maksmisest, ei saa toetada, kuivõrd pensionisüsteem on üles ehitatud sotsiaalmaksu põhiselt.

Samaaegselt hooldajatoetuse ja sotsiaalmaksu maksmise kohustuse KOV-le üleandmisega suurendati tulumaksuseaduse § 5 muutmisega KOV-dele laekuvat tulumaksu osa 11,4%-lt 11,5%-le. KOV-dele eraldatava tulumaksu osa suurendamisega kindlustati Tallinnale ning Tallinna lähikonna kohalikele omavalitsustele, kes ei saa vahendeid tasandusfondist, vajalikud vahendid puuetega inimeste hoolekande finantseerimiseks ja sotsiaalmaksu tasumiseks.

Selgitused on valminud koostöös Sotsiaalministeeriumi ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga. Täiendavate küsimuste korral soovitame pöörduda nimetatud asutuste poole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Lisaadressaadid:
Riigikantselei

Kairi Ani 5885 1373 Kairi.Ani@fin.ee

Lemmi Oro 5885 1407 Lemmi.Oro@fin.ee